

Tanker om denne Sag, meget formeget have holdt os til Formaliteter og forliddt til Virkeligheden, hvori vi leve, at der i vor hele Forhandling om disse Sager, og deriblandt i en ikke ringe Grad idag, har indsnæget sig smaa Arigtigheder, som, naar man lader dem udvikle sig, bliver til store Usandsfærdigheder (Hør!). Det gjorde mig ondt at høre en saa alvorlig Taler som Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) begynde en saa alvorlig Sag som denne fremtevit's, for ligesom at beherske sit Stof ved denne ironisk henkastede Tanke om en gyngende Adresse og et svævende Ministerium (Hør!). Skaf os af med det svævende Ministerium og bliv en fast Minister, saa skal han ikke faae nogen gyngende Adresse (Hør!), og kan han ikke det, saa hjælpe han os til at gjøre det Ministerium, han og vi maae beholde, saa fast som muligt. (Hør!). Men hvori ligger Usandheden i denne Fremstilling? Er det Ministeriet eller Tilstanden, der er svævende? Det er Tilstanden, der er svævende (Ja! Rei!). Gjør den fast, saa vil det være en simpel og let Sag for Ministeriet at blive fast (Ja!), og det vil ikke forlange noget Bedre, thi det er langt lettere for et Ministerium i Danmark at gjøre det, vi ønske, end daglig at bryde sig med at gjøre det, som bliver paatvunget os mod vor Villie. Den ærede Rigsdagsmand Inyttede sig til forskellige Udgangspunkter, og blandt Andet spurgte han: Men Notabelprojectet, hvor er det blevet af? Men husker den ærede Rigsdagsmand da ikke, at han var den, der maaskee meest var med at gjøre det til saalddet som muligt? Han har maaskee i en væsentlig Grad bidraget til, at Notabelprojectet i dette Dieblik ikke er mere for os end det er. Han gav Anledning til, at man forklarede det paa Maader, som det vist havde været bedre det aldrig var blevet forklaret paa. Lader os huske paa, at da dette Notabelproject kom til os her i denne Forsamling (thi nu kunne vi tale aabent om, hvad der dengang skulde være hemmeligt), da fik det fuld Understøttelse som det bedste Mødanfer, vi dengang havde, fra alle Sider i Ministeriet; der var ikke En, uden han jo dengang besvor os ingen Indsigelse at gjøre mod det, men tage det saa godt og bruge det

saa godt, som vi kunde. Jeg negter ikke, at det gjorde mig ondt dengang at høre fra Ministeriets Side, at det satte en saa stor Lid til det, og jeg tillod mig allerede dengang at udtale: lader os blot ønske, at det maa staae fast som Noget, vi virkelig kunne binde os til, saa have vi gjort et Fremskridt. Men fastere blev det ikke derved, at man søgte at udlægge det paa en Maade, som rimeligvis maatte gaae dem meest imod, som endnu ikke tilfulde havde indrømmet det. Ja, jeg seer Rysten paa Hovedet; det er ubehageligt at høre, men jeg spørger dem Alle, som her ere tilstede, om det ikke er den fuldeste Sandhed (Rieger: Rei). Den ærede Rigsdagsmand meente, at der laae et stort Misgreb deri, at man ikke havde holdt det fast; men er det ganske vist, at det slet ikke er holdt fast? og veed ikke den ærede Rigsdagsmand ligesaa godt som jeg, at førend det kom frem i sin sidste Form, havde allerede Forhandlingerne flyttet sig over paa et ganske andet Stadium end det, hvorpaa de stode, da det oprindeligen blev til (Stemmer Rei!). De havde flyttet sig over paa et andet Stadium, det vil man finde ved at gennemgaae Datoerne paa alle de forffjellige Documenter, vi kjende. Jeg negter paa ingen Maade, at det er uheldigt, at det er sleet saaledes, og jeg vil paa ingen Maade negte, at det maaskee noget er blevet Tilfældet, fordi man efterstræbte saa snart som muligt at konsolidere og befæste det, der fra Regjeringens Side var saa saare vigtigt at faae fastsat, nemlig en Arveeenhed for det sælles Monarki; men jeg vil spørge den ærede Rigsdagsmand, der, ligesom jeg, tidligere har været indviet i, hvad de fremmede Magter bøde os, og hvad de forprede af os, om ikke det Forlangende, at efterstræbe denne Sag, har staaet for os, saa at sige, fra den første Dag efter Bevægelsen i 1848, da vi kom til at befinde os i et, om jeg saa maa sige, fortroligere Samqvem med de fremmede europæiske Magter; — idetmindste har jeg dengang stadig hørt udtale: efterstræb først og fremmest at faae det hele Monarchie samlet; thi, det maae J selv bedst kunne begribe, kun i Form af det hele Monarchie ere vi tilfands at sætte Eder i Europa, og, naar